

Nr 173.

Av herr **Nilsson, Bror**, och herr **Friggeråker**, om utredning angående stalligt stöd åt seminiföreningar för nötboskap.

Insemination eller seminavel benämnes en metod, varigenom handjurets sädeskroppar på konstlad väg överförs till hondjuret. Genom denna metod kan ett framstående handjur befrukta ett mångdubbelt så stort antal hondjur som vid vanlig naturlig avelsmetod. Betydelsen härav är lätt att inse.

Styrelsen för veterinärhögskolan hade i sina petita för år 1944 anhållit om ett anslag av 12 000 kr. till en lärare i artificiell insemination vid högskolan, vilken anhållan av Kungl. Maj:t upptogs i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln och av riksdagen beviljades. Därvid framhöll styrelsen hurusom denna avelsmetod hade vunnit en stor spridning i Danmark, varefter omkring 25 procent av landets hela koantal befruktades på detta sätt. Samma utveckling ansåg styrelsen att man kunde förvänta i vårt land. Denna förmodan har visat sig vara riktig, ty på den korta tid, som sedan dess förflutit, ha i Sverige bildats 11 seminiföreningar, vilka sysselsätta 30 veterinärer och äga ett femtiotal tjurar samt 45 000 à 50 000 kor. Kostnaden per ko och år håller sig omkring 25 kr. Utom insemineringsarbetet ombesörja veterinärerna även dräktighetskontroll och sterilitetsbehandling i de till föreningarna anslutna besättningarna. I allmänhet hinner en veterinär med behandlingen av 1 200—1 500 anslutna djur. Samtliga seminiföreningar hava bildat en riksorganisation kallad Sveriges seminiföreningar.

Av största betydelse vid denna avel är att endast verkligt goda tjurar komma till användning. För att nå full säkerhet i detta avseende böra semintjurarna före användningen om möjligt avkommebedömas. Detta måste ske tidigast möjligt för att de icke skola bli för gamla att insätta i seminaveln. I Danmark förfar man därvid på så sätt, att man till en plats sammanför tio kvigkalvar efter tjuren, uppföder dem väl, låter dem kalva och sedan jämför första laktationsårets resultat med mödrarnas avkastning under motsvarande tid, d. v. s. deras första laktationsår. Därvid får man begrepp om i vad mån tjuren påverkat sin avkommas produktionsförmåga i gynnsam riktning. Metoden är säker men dyrbar och tidsödande, varför ett stöd av det allmänna vore motiverat.

En annan svårighet är att få med de midre jordbrukarna i seminföreningarna. Dessa jordbrukare äro icke vana vid och kunna näppeligen bära så stora kostnader för sina kors befruktning. I de vanliga tjuvföreningarna erhålla de också stöd genom anslag från stat och hushållningssällskap. Det synes därför skäligt överväga, om man icke genom statliga bidrag borde underlätta deras medlemskap i seminföreningarna.

Med stöd av det anförda få vi härmed hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om utredning angående behovet av och sättet för att med statliga åtgärder främja landets seminföreningar för nötboskap.

Stockholm den 23 januari 1946.

B. A. Nilsson.

Joh. Friggeråker.
